

Προτάσεις
της
Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων

**Μέτρα άμεσης επανέναρξης της οικονομίας, όταν λήξει η αναστολή λειτουργίας των
ξενοδοχείων-επιχειρήσεων του κλάδου**

➤ **Τράπεζες**

1. Αναδιάρθρωση ενήμερων δανείων έως 31.12.2019 με επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής. Επιχορήγηση των τόκων των υφιστάμενων δανείων για περίοδο 12 μηνών.
2. Κεφάλαια κίνησης χαμηλότοκα ή δυνατόν με ελάχιστο επιτόκιο (περιθώριο ως προς το Euribor), με περίοδο χάριτος 18 μηνών, δηλαδή μέχρι 31/12/2021 και ελάχιστης 5ετούς διάρκειας. Θα πρέπει να καλύπτουν μέχρι 40% του κύκλου εργασιών του 2019 και να χορηγούνται με την εγγύηση κατά 100% του Ελληνικού δημοσίου. Θα διοχετεύονται στην κάλυψη άμεσων υποχρεώσεων και πάγιων λειτουργικών εξόδων (δαπάνες ΔΕΚΟ, ΟΤΑ, ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ, πληρωμές σε προμηθευτές, επιταγές).
3. Ρύθμιση αναστολής πληρωμής επιταγών και μετά την 31^η Μαΐου 2020, διότι υπάρχουν στην αγορά επιταγές κάλυψης υποχρεώσεων μέχρι τις 30/11/2020, οι οποίες δεν θα μπορέσουν να πληρωθούν λόγω του γεγονότος πως η σαιζόν είναι αντικειμενικά αδύνατον να ξεκινήσει πριν την 1/07/2020 στην καλύτερη των περιπτώσεων.
4. Κεφάλαια παγίων χαμηλότοκα ή δυνατόν με ελάχιστο επιτόκιο (περιθώριο ως προς το Euribor), με περίοδο χάριτος 18 μηνών, δηλαδή μέχρι 31/12/2021 και ελάχιστης 12ετούς διάρκειας, αποσκοπώντας στην αναθέρμανση της αγοράς (οικοδομή, προμηθευτές κλπ).

➤ **Οφειλές προς το Δημόσιο:**

1. Αναδιάρθρωση μέσω αύξησης δόσεων (έως 100) όλων των ενήμερων ρυθμίσεων προς ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ-ΚΕΑΟ, ΟΤΑ.
2. Αλλαγή της πάγιας ρύθμισης ΕΦΚΑ-ΚΕΑΟ από 12 δόσεις σε 24 και πρόβλεψη για διαφορετική ταυτότητα πληρωμής για κάθε οφειλή, στο πρότυπο όσων εφαρμόζονται για τις φορολογικές υποχρεώσεις.

3 Ειδικά για τις επιχειρήσεις που είχαν συναλλαγές με την Thomas Cook απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής του ανείσπρακτου ΦΠΑ των τιμολογίων που εξέδωσαν προς τη συγκεκριμένη εταιρεία (σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην με αριθμό 355/2019 απόφαση του ΣτΕ).

➤ **Εργασιακά:**

1. Επιδότηση απασχόλησης πλήρως ή μερικώς (επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών) έως 31/12/2020.

Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να βοηθηθούν να ξεκινήσουν τη λειτουργία τους. Είναι δεδομένο πως όταν ανοίξουν θα έχουν εξαιρετικά χαμηλές πληρότητες και τα ελάχιστα έσοδά τους δε θα καλύπτουν παρά πολύ μικρό μέρος των εξόδων τους. Για να αποφευχθούν οι απολύσεις και να μπορέσουν οι επιχειρήσεις να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις προς τους εργαζομένους θα πρέπει να υπάρχει η βοήθεια του κράτους. Αυτή θα μπορούσε να αφορά τη κάλυψη και μέρους του μισθολογικού κόστους, σε κάθε όμως περίπτωση θα πρέπει να επιχορηγηθεί το μη μισθολογικό κόστος (ασφαλιστικές εισφορές). Σημαντική παράμετρος που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι πως θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να παρέχεται το δικαίωμα στις επιχειρήσεις να εφαρμόζουν ευέλικτες μορφές εργασίας (μετατροπή των συμβάσεων από πλήρους απασχόλησης σε μερικής ή εκ περιτροπής), καθώς, αντικειμενικά και ανεξαρτήτως της όποιας ενίσχυσης, δεν θα είναι σε θέση να απασχολούν το προσωπικό τους με τους ίδιους όρους εργασίας –άλλωστε το προσωπικό δε θα έχει και αντικείμενο εργασίας.

2. Σταδιακή επαναπρόσληψη των εποχιακών εργαζομένων με βάση το ποσοστό πληρότητας των ξενοδοχείων σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.1346/1983 κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στην κλαδική σσε. Σε περίπτωση που αυτό δεν προβλεφθεί τα περισσότερα ξενοδοχεία θα προτιμήσουν να μη ξεκινήσουν καθόλου τη λειτουργία τους επειδή δε θα είναι σε θέση να απασχολήσουν όλο το προσωπικό που απασχολούσαν την προηγούμενη τουριστική περίοδο. Παράλληλα, για τους εργαζομένους που δε θα προσληφθούν, παράταση του επιδόματος ανεργίας και αύξηση του σε συνδυασμό με την παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης.

➤ **Ρύθμιση για τα ενοίκια επαγγελματικής μίσθωσης**

1. Είναι δεδομένο πως οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις όταν τελικά θα τους επιτραπεί να ξεκινήσουν τη λειτουργία τους θα υπολειπονται – θα έχουν ελάχιστα έσοδα τα οποία δεν θα καλύπτουν παρά μικρό μέρος των λειτουργικών τους εξόδων. Είναι, λοιπόν, απαραίτητο να προβλεφθεί η μείωση του ενοικίου τους κατά ποσοστό 60% για όλο το υπόλοιπο χρονικό διάστημα μέχρι το τέλος του έτους. Το αυτό θα πρέπει να ισχύσει και για τις επιχειρήσεις που μισθώνουν ακίνητα από το Δημόσιο και την ΕΤΑΔ. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί πως ειδικά για τις εποχικές τουριστικές επιχειρήσεις με 6 μήνες σαιζόν (Απρίλιο – Σεπτέμβριο) κάθε μήνας ενοικίου ουσιαστικά είναι διπλός καθώς ο κύκλος εργασιών τους υλοποιείται εντός του συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος.

2. Στην πρόβλεψη για μείωση των ενοικίων θα πρέπει να διευκρινιστεί πως περιλαμβάνονται και τα ενοίκια που καταβάλουν τα ξενοδοχεία για τα ακίνητα που μισθώνουν για τη διαμονή του προσωπικού τους (σημειώνεται πως τα ακίνητα αυτά μπορεί να βρίσκονται και σε άλλο δήμο από αυτόν στον οποίο βρίσκεται η έδρα ή το υποκατάστημα της επιχείρησης).

➤ **Παραχώρηση αιγιαλού:**

Αλλαγή της ΚΥΑ και προσαρμογή της παραχώρησης σε τετραγωνικά μέτρα με βάση τα νέα δεδομένα λόγω covid-19 σε σχέση με τις αποστάσεις, όσον αφορά τη χρήση ομπρελών-ξαπλώστρων. Οριζόντια μείωση 40% του μισθώματος ανά τετραγωνικό μέτρο λόγω μειωμένων σαιζόν και αναιμικών τζιρών.

➤ **Μέτρα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας του κλάδου για τα έτη 2020-2021-2022-2023 σε σχέση με τις ανταγωνίστριες χώρες της Μεσογείου:**

1. Θέσπιση άμεσα -από την επανέναρξη της σεζόν- του κατώτατου συντελεστή ΦΠΑ, 6% στη διαμονή και 13% σε εστίαση και μεταφορές (εξίσωση δηλαδή των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν και προ-κρίσης στις ανταγωνίστριες χώρες, όπως Ισπανία και Τουρκία, Ιταλία).

2. Κατάργηση φόρου διαμονής.

3. Κατάργηση του συμπληρωματικού ΕΝΦΙΑ.

Τα μέτρα θα βοηθήσουν στη διαπραγμάτευση τιμολογιακά για τα επόμενα χρόνια (2021-2022-2023) και θα δώσουν κίνητρο για επανέναρξη επενδύσεων σε συνδυασμό με τη μείωση της φορολογίας.

4. Παράλληλα, πρέπει να ληφθούν μέτρα για την στήριξη των επενδύσεων οι οποίες κινδυνεύουν με αναστολή. Προτείνεται η αύξηση του ποσοστού προκαταβολής στα επενδυτικά σχέδια των Ν.3908/2011 και ν.3299/04 από 1/7 σε 3/7 (με την προσκόμιση αντίστοιχων εξοφλημένων παραστατικών), καθώς και η χορήγηση παράτασης στους Αναπτυξιακούς Νόμους 3299/04 και 3908/11 για τουλάχιστον ένα έτος. Τέλος θα πρέπει να επισπευτεί η ολοκλήρωση των ελέγχων των φακέλων των έργων που έχουν ενταχθεί στους αναπτυξιακούς νόμους και να γίνει άμεσα η αποπληρωμή σε όσα έργα έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος.

Επιπλέον λόγοι που καθιστούν αναγκαία τη λήψη των παραπάνω μέτρων είναι ότι οι αεροπορικές εταιρίες έχουν δεχτεί τεράστιο πλήγμα στο πτητικό τους έργο, ενώ τα δίκτυα πωλήσεων των ΤΟ, καθώς και μικρότερων γραφείων ταξιδιών έχουν αποδεκατιστεί λόγω απολύσεων. Αξίζει να επισημανθεί ότι προβλέπεται μείωση της ζήτησης λόγω πτώσης του ΑΕΠ στις κύριες χώρες-αγορές μας. Η εκτίμηση της μείωσης τιμών στον ξενοδοχειακό κλάδο για το 2021 είναι 20%, το 2022 είναι 15% και το 2023 -στην καλύτερη περίπτωση- στα επίπεδα του 2020.

➤ **Προβολή – προτάσεις αύξησης επισκεψιμότητας:**

1. Κίνητρα για την ενίσχυση, κατά τη τρέχουσα σεζόν, του εσωτερικού τουρισμού με συγκεκριμένα κριτήρια (ηλικιακά και οικογενειακής κατάστασης), υπό τη μορφή voucher - άμεση αποπληρωμή προς τους δικαιούχους ή τα ξενοδοχεία οφειλόμενων ποσών από προγράμματα ενίσχυσης του Υπουργείου Ανάπτυξης ή Εργασίας ή Τουρισμού.
2. Κίνητρα για την αύξηση οδικών αφίξεων από Βαλκανικές χώρες πχ. κάλυψη δαπάνης καυσίμων μέχρι ενός ποσού κατά την αναχώρηση του πελάτη, ανάλογα με τις ημέρες διαμονής.
3. Σύμπραξη Υπουργείου Τουρισμού-ΕΟΤ με τη Marketing Greece αλλά και με ιδιώτες για ενιαία προβολή της χώρας κερδίζοντας από τις θετικές εντυπώσεις που έχουν ήδη δημιουργηθεί, από την ορθή και συνεπή διαχείριση της κατάστασης και την εξασφάλιση της υγείας των επισκεπτών και προβάλλοντας τα συγκριτικά πλεονεκτικά της χώρας μας. Παράλληλα, αύξηση του προϋπολογισμού της διαδικτυακής προβολής της χώρας για πιο άμεσα αποτελέσματα.
4. Ενίσχυση της προβολής της χώρας σε χώρες απ' όπου προέρχεται ο οδικός τουρισμός (Βαλκάνια, Ουκρανία, χώρες της Κεντρικής Ευρώπης όπως Νότια Γερμανία και Αυστρία) σε βάθος Ζετίας. Διαφοροποίηση «μηνύματος» για οδικούς και «ανεξάρτητους» τουρίστες σε σχέση με το «γενικό μήνυμα» του μαζικού τουρισμού με συνεχή ενημέρωση για τα μέτρα ασφάλειας, την κατάσταση στην Ελλάδα, τις προφυλάξεις που παίρνουν οι επιχειρήσεις του τουρισμού, πρακτικές που θα εφαρμόσουν τα καταλύματα σε περίπτωση εντοπισμού περιστατικού κτλ.
5. Αύξηση προϋπολογισμού ΕΟΤ με μεγαλύτερη έμφαση στα γραφεία του εξωτερικού για ενίσχυση των χωρών της δραστηριότητάς τους.
6. Επαναπροσδιορισμός δαπάνης και ενίσχυσης διαφήμισης με ΤΟ με μετρίσιμη ανταποδοτικότητα πχ. επιδότησης πτήσεων, σύνδεση με νέους προορισμούς.
7. Συνεργασία και συνέργιες με τον Απόδημο Ελληνισμό για την προβολή της χώρας και την ανάδειξη της ως ένα ασφαλή προορισμό.
8. Κρίνεται απαραίτητη η νομοθετική ρύθμιση για τη δημιουργία DMO σε επίπεδο περιφερειακών ενοτήτων ή Δήμων-νησιών με τη μορφή Αστικής-μη κερδοσκοπική εταιρείας και τη συμμετοχή ιδιωτικών φορέων και μεμονωμένων ιδιωτικών επιχειρήσεων στη λογική ΣΔΙΤ, για μεγαλύτερη ευελιξία δράσεων προβολής με σύγχρονα μέσα και άμεσα (στο σωστό χρόνο), τη στρατηγική μάρκετινγκ και την κατάρτιση πλάνου διαχείρισης επικοινωνιακής κρίσης με Περιφέρειες και πάντοτε σε συνεργασία το Υπουργείο Τουρισμού και τον ΕΟΤ.

Γρηγόρης Τάσιος
Πρόεδρος ΠΟΞ